

Bemærkninger til forslaget

Danmarks indmeldelse i EF i 1972 betød i vidt omfang en overdragelse af en forvaltningskompetence til EF-organerne, en kompetence, som havde været udøvet af danske myndigheder. Dermed var det også givet, at en række opgaver, som efter indmeldelsen skulle varetages af organer i EF's Ministerråd og forskellige forvaltningskomiteer under EF-Kommissionen, i større eller mindre udstrækning ville blive fjernet fra den danske offentligheds indsigt, således som den blev hjemlet ved offentlighedsloven af 1970.

Dertil kommer problemer vedrørende selve arbejdet i EF, såvel i EF-Kommissionens forvaltning af gældende EF-retsforskrifter som i forbindelse med ministerrådsvedtagelser. I disse forhold findes ingen regler om offentlighed. Endelig er der efter forslagsstillernes opfattelse betydelige mangler i offentlighedens adgang til information om vedtagelser i EF's Ministerråd og om forberedelsen heraf. Dette gælder faktuelle oplysninger om forslag til EF-retsforskrifter samt om den danske begrundelse for stemmeafgivning, et forhold, der bør være generelt gældende i ministerrådssammenhænge. Dette problem vedrører i udstrakt grad proceduren i Folketingets Markedsudvalg, men denne procedure er i øvrigt ikke omfattet af beslutningsforslaget.

Det er uvist, i hvilket omfang disse forhold har skabt praktiske vanskeligheder for forvaltningen af den daværende danske lov om offentlighed i forvaltningen. Imidlertid behandlede Offentlighedsudvalget af 1973 spørgsmålet i sin betænkning i 1978. (Bet. 857/1978). Herom sagde udvalget følgende:

»Det må anses for givet, at dokumenter i sager, der udelukkende behandles af en fællesskabsmyndighed, ikke er omfattet af adgangen til aktindsigt efter loven, uanset at de vedrører forhold, der har tilknytning her til landet. Det kan i denne forbindelse ikke tillægges betydning, at der i det pågældende fællesskabsorgan deltager et eller flere medlemmer udpeget af den danske regering eller af den anden dansk myndighed. Brevveksling eller anden udveksling af dokumenter mellem fællesskabsorganet og det danske medlem eller dennes stedfortræder må således tilsvarende antages at falde uden for adgangen til aktindsigt.

Dokumenter, der er indgået i sager, der er eller har været under behandling hos en dansk administrativ myndighed, vil derimod være omfattet af den danske offentlighedslov. Dette gælder, selv om der er tale om dokumenter, der hidrører fra en fællesskabsmyndighed, og selv om dokumenterne vedrører en sag, hvor den danske myndighed udøver funktioner på Fællesskabernes vegne, jf. Max Sørensen, Festskrift til Stephan Hurwitz (1971) side 509 f. For så vidt angår de særlige prolemer, der som følge heraf kan opstå med hensyn til forholdet mellem offentlighedsloven og fællesskabsretlige regler om tavshedspligt, henvises i øvrigt til kapitel X, side 256, og kapitel XI, side 290 f.«

Til trods herfor fandt udvalget det ikke nødvendigt at formulere en særlig bestemmelse om EF-anliggender, uagtet at der navnlig ved etableringen af en række specialudvalg under ministeriernes departementer skabtes nye forvaltningsorganer med det formål at forberede den danske stillingtagen til EF-spørgsmål, herunder dansk argumentation i tilslutning til vedtagelsen af EF-retsakter. I udvalgets lovudkast, jf. betænkning 857, s. 35-50, kunne hemmeligholdelse efter omstændighederne henføres til reglerne i udkastets § 9, stk. 2, nr. 3, om undtagelse af interne arbejdsdokumenter, der udveksles mellem forskellige forvaltningsmyndigheder i et internt præget samarbejde, samt til reglen i udkastets § 11, stk. 2, nr. 2, om begrænsning af aktindsigt i det omfang det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til ... mellemfolkelige institutioner. Udvalget har altså ikke anset dokumenter hidrørende fra den danske EF-beslutningsproces som generelt undtaget fra aktindsigt og heller ikke fundet det nødvendigt at stille forslag herom.

Betænkningens lovudkast samt et udkast til forvaltningslov blev sendt til høring i første halvdel af 1979. Af særlig interesse er her Udenrigsministeriets opfattelse af udkastenes forhold til offentlighedsproblemet vedrørende EF-sager.

Udenrigsministeriet meddelte i november 1979 følgende til Justitsministeriet:

»Så vidt Udenrigsministeriet forstår, er det ud-